

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

เรื่อง กำแพงเม็ดขนุน พิมพ์เล็ก

The Office Of Academic Resource Information And Technology

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

รายละเอียด

ในจำนวนพระเครื่องมากมาย ที่พบบริเวณทุ่งเศรษฐี ฝั่งตรงข้ามเมืองกำแพงเพชร พระพิมพ์ยืน หรือปางลีลาศ มีคนนำไปติดตัว ใช้คุ้มตัวได้ผล เป็นที่นิยม สมัยแรกๆเรียกกันว่า พระกำแพงเขย่ง พระพิมพ์ยืนมีหลายพิมพ์ ไล่เรียงลำดับ ตามค่านิยมของวงการ ใช้คำนำหน้า “กำแพง” แล้วตามด้วยรูปพรรณสัณฐาน เริ่มจากกำแพง เม็ดขนุน กำแพงพลูจิบ กำแพงกลีบจำปา กำแพงขาว กำแพงเขยคางข้างเม็ด ฯลฯ พิมพ์ยืน หรือกำแพงเขย่ง ที่เคยเรียก ไม่เพียง “เขย่ง” พระบาทขวา ยังมี “เขย่ง” พระบาทซ้าย

คนรักพระยืนกรทุ่งเศรษฐี รักทั้งชื่อรักทั้งเนื้อพระที่นุ่มนวลจนเรียก “เนื้อทุ่ง” ถ้าไม่หลง ตามค่านิยมของวงการ รู้จักเลือก “สักพิมพ์” ยิ่งเป็นพิมพ์ที่ไม่ค่อยพบเห็น ว่ากันด้วยเหตุผล พุทธคุณพระกรุเดียวกัน

พระกำแพงเม็ดขนุน หรือกำแพงขุ่มกอก ไปถึงกำแพงลูกแปง ก็ไม่ต่างกัน ภาพพระในคอลัมน์วันนี้ เป็นพิมพ์กำแพงเม็ดขนุน พิมพ์เล็ก ดูแต่ภาพถ้าไม่บอกขนาด ก็คงไม่รู้ว่ ในจำนวนเม็ดขนุนพิมพ์ใหญ่ พิมพ์กลาง และพิมพ์เล็ก พิมพ์เล็ก แม่พิมพ์หนึ่งเคยเห็นหลายองค์พอค้นตา แต่พิมพ์เล็กองค์นี้ เล็กกว่าเส้นสายลายพิมพ์ โดยเฉพาะเส้นขุ่มรอบองค์พระ ก็แปลกตากว่า จะแยกเป็นอีกพิมพ์ พิมพ์จิว ก็ไม่ถนัดปาก เส้นหิ้งของเม็ดขนุน พิมพ์เล็กองค์นี้ ก็คือ เนื้อหาคาบไคล ส่วนที่ลึกซ้าพองาม หนักแน่น นุ่มนวล เข้ามาตรฐานเนื้อทุ่งแท้ๆ ส่วนที่เป็นพื้นหน้าด้านหน้า “รากรัก” และฝ่าดิน ยืนยันความเก่าแท้ชัดเจน ใครที่เคยเกียง พระกำแพงเม็ดขนุนพิมพ์ใหญ่ เอาเข้าพวงพระชุดเบญจภาคีแล้วเกะกะเพราะความใหญ่ ถ้าเจอขนาดพิมพ์เล็ก องค์นี้...แล้วก็...ใช่เลย หรือมันใจมาก อยากจะแขวนเดี่ยว ก็เบาๆ สบายๆอย่าลืมนว่ พระชุดกำแพงทุ่งเศรษฐีทุกองค์ โดยเฉพาะพระกำแพงขุ่มกอก “พี่ขุ่ม” (ประขุม กาญจนวัฒน์) เคยประทับใจตราเขย่งยั่วใจ “มีงมีกูไว้ไม่จน”

พี่ขุ่ม ค้นคว้าอธิบายไว้ในหนังสือภาพพระเครื่องว่า พระกำแพงเม็ดขนุน เป็นพระทุ่งเศรษฐีศิลปะแบบสุโขทัย พบครั้งแรกจากกรุวัดบรมธาตุ เมื่อ พ.ศ.2472 โดยมีเรื่องเล่าว่า สมเด็จพระพุทธาจารย์โต วัดระฆัง ท่านเก่งทางอ่านจารึกโบราณ เป็นผู้ค้นพบ จนอาจถือได้ว่า พระชุดทุ่งเศรษฐี เป็นพระเครื่องชุดแรกในประเทศไทย ที่มีหลักฐานการค้นพบ พระมหาธรรมราชาลิไทย กษัตริย์องค์ที่ 5 แห่งกรุงสุโขทัย เป็นผู้สถาปนาไว้เมื่อปี พ.ศ. 1900 ราวปี พ.ศ.2470 มีผู้ค้นพบพระกำแพงเม็ดขนุน ที่กรุวัดพิบูล และกรุกกลางทุ่ง จากนั้นก็มีคนขุดค้นเรื่อยมาจนปี พ.ศ.2505 พบพระกำแพงเม็ดขนุนที่กรุวัดอวาสน้อย และวัดป่ามด อีกราวๆ 50 องค์ ในหนังสือพระเครื่องเล่มที่จังหวัดกำแพงเพชรรวบรวมพิมพ์เผยแพร่ ปรากฏว่า พิมพ์เม็ดขนุนวัดป่ามดนั้น เส้นสายลายพิมพ์แตกต่างจากเม็ดขนุนทั่วไป ถือว่าเป็นอีกแม่พิมพ์หนึ่ง

พระกำแพงเม็ดขนุน มีทั้งเนื้อดินมีทั้งแดง เหลือง เขียว ดำ เนื้อชินมีทั้งชินเงิน ชินตะกั่ว เนื้อวาน เฉพาะเนื้อวานมีทั้งเนื้อวานล้วนๆ และเนื้อวานประกบหน้าด้วยแผ่นเงิน นาก และทอง เรียกกำแพงหน้าทอง เชื่อกันว่า พระกำแพงเม็ดขนุนมีพุทธ-คุณสมชื่อ ทุ่งเศรษฐี นอกจากให้โชคลาภแล้ว ยังช่วยทั้งด้านคงกระพันชาตรีและด้านแคล้วคลาด คำแนะนำ สำหรับคนหาพระใช้ ทุกพิมพ์ของพระกำแพงเพชร พุดกันเล่นว่า กำ แล้วแพง ถ้าไม่ติด

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

พิมพ์นิยม เลือกลหาพิมพ์ที่ไม่ค่อยมีใครรู้จัก อย่างกำแพงเม็ดขนุนพิมพ์เล็กองค์นี้ไว้ เชื่อว่าเมื่อ “กำแพง” ไปได้ คงไม่ “แพง” บาดเจ็บเกินไป

คำสำคัญ : พระเครื่อง, กำแพงเพชร

ที่มา : พลายชุมพล. (2561). กำแพงเม็ดขนุน พิมพ์เล็ก.

<https://www.thairath.co.th/news/foreign/1338901>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2019-08-16

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1178&code_db=610005&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology